

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 сант.

Директор А. ЈОВАНОВИЋ

БРОЈ 10 сант.

СВЕТСКИ РАТ

Данашњи европски рат се може с правом назвати *светски рат*, јер је борбено поприште проширено на цео земљин шар. Главна је позорница Европа, али су ту ангажоване цела Африка и Аустралија, пола Азије и четврт Америке, сви океани и сва светска мора.

У овоме рату учествује данас две трећине земљиног људства, дега најкултурније и најнапредније државе и народи. Он се може назвати светским ратом и по томе, што ће одлуке будућег конгреса мира обухватити све државе и све народе наше планете, које ће имати универзалан историски значај.

У овоме рату имамо две групе сила: централне државе и наше савезнике, а како ће последњу одлуку имати жива сила оба противника, то ћемо изнети њихову бројну снагу.

Централне државе: Немачка 70, Аустрија 56, Турска 25, Бугарска 5, свега 156 милиона становника.

Наши савезници: Русија 160, Енглеска 47, Француска 40, Италија 35, Белгија 7, Португалска 6 и Србија са Црном Гором 5, свега 300 милиона. Значи однос је један према два или другим речима ми имамо два пута више људства од наших непријатеља. Овде нисмо рачунали колоније. Аустрија и Турска их немају, Немачка их је изгубила, изузев једног дела у Источној Африци са којим нема никаквих веза. Међутим наши Савезници имају на својој страни један импозантан резервоар људства и богатства, које још није начето, јер Индија, Индокина, Канада, Аустралија и Африка броје *третињу људства наше земље*.

Немачка је ипак постигла знатне успехе и тековине. То нас не треба ни бунити ни изненађавати. Она је цео државни апарат ставила у службу четрдесетогодишњег милитаризма и кад је мислила да је на врхунцу своје моћи, она је ушла у борбу и тако постигла знатне али привремене користи. Али она није постигла главни циљ, јер није задобила дефинитивну победу. Она је жели, тражи је брзо, данас је напрегла свој последњи напон, али — заустављена је. Немачка је достигла своју кулминацију и

стала је. Наши савезници су је зауставили, значи они су тек сада стали чврстом ногом на светску ратну позорницу. То је главна епизода у овоме великом ратовању, коју треба да нагласимо. Зауставити немачки налет и осујетити им задатак, то је једна велика победа са којом смо потпуно задовољни. Друга победа ће донети дефинитивни слом Германаца. Не заборавимо да су наши моћни Савезници господари свију путева светских, док је немачки савез укљештен гвозденим

обручем наших Савезника. Друго. Нашим Савезницима стоје на расположењу највеће и најбогатије светске колоније са колосалним превозним средствима. Њима је у служби цела Америка и најкултурнија азиска држава Јапан. То је један колос који се спрема, креће полако и сигурно иде своје циљу. Немачка употребљава последње своје напоре да спасе част свога оружја, али није далеко време, када ће бити тако скрхана, унижена и сатрвена, како се то не бележи у историји ратовања.

Овчеполски.

ЈУРИЈА ОКО ПРЕСТОЛА

XI

Како се ствар у Албанији развијала до окупације Аустрије и Бугарске видели смо. Исто тако видели смо како је прошао принц Вид и садањи његов конкурент Кирило од Бугарске. Једно нисмо знали, па и ако се шапатом по мало дотурало — да су овако „искрени“ односи између савезника Бугара и Аустријанаца и да су толико силни „пријатељи“ и албанског народа. Бугари су, као што је речено у утрошили велику суму новаца на агитацију, за коју није смела Аустрија сазнати — да би придобила Арнауце за кандидацију Кирилову. Она је покушала преко Ирфан бега, задобити најпоузданијег присталицу аустријског и данас најмоћнијег Арнаутина Акиф пашу из Елбасана, и баш јој је то учинило те су се отвориле очи преставницима војних власти у Албанији. Истина Бугари су ово урадили — пошто су свуда пропадали. Иначе би се они клонили Акифа, само да су ма где могли продрети. Но, ако са Акиф пашом није успела — Ахмед Мухтара је купила, а ово је ваљда трећи пут како јој се овај младић продаје. Од највећег Видовог присталице Ахмед Мухтар постаје најамник бугарски. За паре све даје. То му је увек била девиза и остаће. Одмах образује бугарско-албански комитет, у који су ушли од стране Бугара: Др. Пенчев и Др. Христов, а од Арнаута; Ахмед Мухтар и Темистокли — Корчанац и као бајата овај је комитет „народни“ дошао до оваког споразума.

1) да се извојује автономна Албанија;

2) да њен поглавар буде искључиво принц Кирило син бугарског цара Фердинанда;

3) да бугарска војска остане у Албанији све докле док се Албанија не уреди толико да може сама собом управљати;

4) да граница између Бугарске и Албаније буде отворена и трговина потпуно слободна;

5) Граница између Бугарске и Албаније да буде ова: средином Охридског Језера до Струге затим Дримом до спидског моста, одатле уз Радику до Маврових Ханова, а одатле косом Шар планине преко Љуботена на косу качаничког кланца захватајући Митровицу, па одатле на Пећ тако да Пећ, Баковица и Призрен припадну Албанији.

Потписници овога изјављују: да су они потписали овај споразум са којим ће се цео народ „сложити“ једино због тога, што за сада нема у Албанији владе, али тврде, да је свој пристанак у свему бугарска влада дала. Наравно да су потписници плаћеници бугарског диспозиционог фонда. Штампан је на турском и арнаутском језику. Чим су Арнаути видели 2 и 3 тачку измишљеног споразума — окренули су му леђа и он је свршио у самом почетку. Знају они шта значи кад би Кирило био владалац и бугарска војска да остане док се Албанија не уреди. Скромна жеља Бугарске и њезиних плаћених агената. Но, није тако урадила Аустрија. Зна се да је Акиф паша полесним путем јавио Аустрији како јој верна савезница вршла по Албанији.

Шеф „албанске експедиције“ неки генерал Хусчу обрати већу пажњу овој појави, која им је врло непријатна била. Изненадним претресом стана Ахмед Мухтара открије се „споразум“ и личности које су на њему

ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:
Месечно 3 франка тромесечно 9 франка,
годишње 36 франка

ЦЕНА ОГЛАСИМА:
Ситни огласи 0.20 фран. од петитог реда, већи
огласи по погодби. Новац се полаже државним
комесарима и дипломатским заступницима.

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНЕ
Пошту слати преко Краљ. Срп. Ген. Консулата
у Солуну

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ
Стая редакције 29 rue Ptoloméon 29 Salonique

Поједини бројеви се могу добити у Солуну код а-
генције „Друштва грчке штампе“ ул. Буларофтоу
бр. 5, близу главне поште.

радиле. Ахмед Мухтар са још двојицом првака стражарно је спроведен за Скадар, а његових 1400 Маџана растурено је по аустријским трупама. Бугарски чланови комитета заједно са Темистоклом киднули су ноћу за Охрид, наравно под заштитом бугарске војске. Односи између аустријских и војних власти какви су били знамо, али је факат да су Аустријанци из основа угушили покрет подстакнут златом бугарским за кандидацију принца Кирила који на никакав одзив није у Албанији наишао. Они могу да жале за утрошеним новцем до близу милион франака, који да су поделили свротињи — шест свако-дневно на њихове очи умрје од глади — бољи би спомен подигли господину Кирилу, него ли што су му створили апетит за круну, које се сиромаш није могао дочепати. У осталом ко зна зашта је ово добро: Нека се мисли његов брат Борис.

Иако су Бугари увидели да су претрпели фијаско у питању о избору владара у Албанији — ипак су „комитет“ пренели у Охрид и отуда дају гласа о својој животи. Мисли се да ово они раде више као утехе ради принцу Кирилу, него ли што у опште мисле на какав успех, који је искључен. Темистокло је организовао једну чету која у околини Подградца врстари. Намера му је да бар оружаном руком подржи ту кандидацију док прође мало времена да се забораве паре, које су на ту циљ узете, јер је Темистокло стари пацов бугарског диспозиционог фонда, па му зна ред и навиком, Бугарске патриоте жале толико принца Кирила, колико што им пропаде излаз на „Адријатическо“ море. Да. Сигурни људи са Црним и Велим, па им је требало и Адријатическо море. Бадава није наш народ рекао: Кад кога хоће Бог да казни, најпре му памет одузме.

К.

Преглед грчке штампе

Солунска полиција забранила је растурање „Кирикса“ од 1. маја, у коме се налази одговор Венизелосов на изјаву грчког краља штампану у грчком листу „Атлантис“ који излази у Њу-Јорку. Ова је забрана стигла мало позно, јер су тај чланак пре два три дана донели у опширном изводу сви солунски листови, а „Фос“ га је у целини прештампао. И ма да ми не знамо који су инкриминисани изрази, ипак покуравајући се грчким законима и поштујући горњу одлуку полицијску нећемо чланак у целини пре-

водити, него ћемо из њега изоставити сва забрањена места.

Краљ је казао: »Кад сам распустио скупштину, био сам у границама Устава; а ако је опет распустим, бићу увек у границама уставним. Не тражим никакво право, које ми неби давао устав, на који сам се први од Грка заклео. Ако је мој незаборавни отац ретко, или само једанпут употребио право да отпусти своје ministre, то не значи и прећутно укидање дотичног члана устава. Али што се мене тиче, додаде краљ, ја ћу то право употребљавати кадгод ми се учини да то радим у интересу отаџбине.»

На то »Кирик« одговара:

«Такво право има краљ пруски. Али управо такво право нема краљ грчки. У Прусској, у колико се тиче рада извршне власти, краљ суди шта је интерес отаџбине. Код нас, шта је интерес отаџбине, о томе суверено суди народ. Јер и ако по уставу извршна власт припада краљу, ипак по том уставу ту власт не врши краљ лично него преко одговорних министара које он поставља.

У Прусској, краљ влада по милости божијој, он је владалац (монарх) уставни, он је носилац политичке власти. У Грчкој, устав од 1864, који је проишао од народног устанка изазвао баш апсолутистичким испадима, изречно и без увијања освећава народни суверенитет. Код нас је народ највиши носилац политичке власти. Он на својим изборима не само показује него и намеће Круни своје одговорне ministre. Само када постоји оправдана сумња да је парламентарна влада престала бити у складу са јавним мишљењем, краљ има право на и дужност да изазове народну одлуку распуштањем скупштине. Али се овој одлуци народној прво круна има безусловно потчинити.

Ако Краљ закорача даље од овога он гази наш демократски режим и претвара га у режим апсолутистички. Чим народ одлучи, Краљ нема више право на супротно мишљење. Јер суверен код нас је народ, не Краљ. Каже Краљ: »да не доушта никоме да он није чистан човек нити достојан да му се верује«. Али није о томе разговор. Никоме никада није пало на памет да посумња у часност Краљеву или његову веродостојност, и жалосно је што је влада одобривши објављивање интервјуа допустила и штампање реченица којом се представља да Краљ брани свој карактер. Не сумњамо ми да Краљ верује у исправност политике коју жели да наметне. Али поричемо Круни право да има своју политику, коју хоће да наметне без обзира на народно мишљење законито изражено. Јер народ грчки, после једне историје од толико хиљада година, не може данас примити да његова судбина зависи од мишљења једног човека кога указује случајност његова рођења, и који се обично налази околени једном узаном и не свагда достојном околином; већ хоће да његова судбина зависи од његова властитог мишљења, израженог после контрадик-

торног претресања од стране организованих политичких странака које предводе људи истакнути на чело по-

литичког кретања од народа, који броји толике милионе». —

Пол-Луј.

ИЗ СРБИЈЕ И СРПСКИХ КРАЈЕВА

Смедеревске улице. — Берлински Дневник јавља да су у Смедереву прекрштене све улице, да се неке од њих зову: Гетеова, Штетињска, Брандербуршка и т. д.

Једна слика из Неготина. — Бугарски делегат министарства привреде поднео је из Неготина овакав извештај својој влади: »Немци су срушили споменик Кнеза Милоша. Још и данас лежи наслоњен на гвоздену ограду. У подручјима винарске школе било је милион литара вина у бачвама и двадесет и пет хиљада литара у флашама. Све су то Немци попили сем двадесет и пет хиљада литара у бурадима, што сам успео да спасем. У школи је било велико српско стовариште брашна. Док је бугарска војска становала у школи она је пила вино и чувала брашно. Кад су се Немци настанили тамо упропастили су и вино и брашно«. Делегат који је писао овај извештај зове се С. Георгијев.

Официрски дом у Београду. — Официрски је дом у Београду направљен у колико је био порушен од Аустро-Немачких граната. Један део намештаја покраден из Краљевог двора превезен је тамо и ту се састају аустро-немачки официри.

Легитимације. — »Београдске Новине« од 22. марта обраћају пажњу београдском становништву, да набави легитимације и да их стално са собом носи, јер је редарство било често принуђено да уапси нека лица која се нису могла да легитимашу.

Претресање кућа. — »Београдске Новине« од 28. марта јављају да су претресане друштвене просторије стрељачког друштва у Београду, које се налазе у улици Бранка Радичевића бр. 22. При претресу нађено је и одузето 60 диплома, на којима је био грб босански, херцеговачки, славошки и далматински. Осим тога нађено је и одузето неколико фотографија и рукописа. Тако исто извршен је поновни претрес у кући некога Павића у Београду. Код њега су нађене врло вешто сакривене и то: 125 кгр. гвожђа, 740 кгр. месинга, 1350 кгр. бабра, 1110 кгр. чаура од пушчаних метака и 70 кгр. цинканоги лама. Сав овај материјал предат је у збориште топишког материјала.

Архиве српских министарстава и судова, које су нађене у Краљеву срећене су и пренесене 28. марта у Београд.

— Око 1. априла вратио се у Београд велики број београдских породица већином из Крагујевца, Крушевца и Ниша.

— У Београду као и у унутрашњости влада поред осталих и епидемија његовог тифуса.

— Због ширења лажних неоснованих гласова, који узнемирују станов-

ништво, редарство је уапсило једну госпођу (Београдске Новине бр. 45).

Прикривање оружја. — »Београдске Новине« бр. 45. доносе: Јуче је ц. и вр. редарство ушло у траг читавом стоваришту оружја и муниције. После дугог потраживања нађено је у приватном стану у Црногорској улици. Откривена је збирка оружја која је чувана у једном тајном по-

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Одликовање.

Г. Чаконас, капетан пристаништа у Солуну одликован је од стране наше владе орденом Св. Саве.

Савезници и Грчка.

Министар финансија г. Ралине, изјавио је прекјуче у народној скупштини да између Савезника и Грчке одиста постоји непоразум који се састоји у томе што влада сматра да се српској војсци не може допустити прелаз преко грчке територије и да је политика коју влада води данас једина која може земљу сачувати од катастрофе.

Афера са митраљезима.

Грчки лист »Капри« јавља да је атант у одговору на грчку ноту у којој се протестује против узапљивања 160 митраљеза, који су упућени на једном броду из Америке намењена грчкој флоту, одговорио да се тих 160 митраљеза имају предати Србима а да је атант готов да плати онолико колико коштају митраљези.

Бугари на српско-грчкој граници.

Прекјуче је дошло до сукоба између једне бугарске патроле која је покушала да пређе на грчку територију и грчке војске која чува границу. Бугари су морали да се врате.

Потрошачка Задруга српских избеглица.

Јуче је француска интендантура упутила акт српском конзулату којим му ставља до знања да је у интендантури све спремно за снабдевање потрошачке задруге српских избеглица. Конзулат ће данас заједно са продавцем спремити требовање и чим се роба буде сместила у дућан одређен за продајницу отпочеће продаја.

Путовање српских поданика.

Српско посланство у Атини јавља да ни један српски поданик не може путовати у Италију ако нема уверења о томе да је ослобођен војне обавезе и уредан пасош. Ко по овоме

друму, коме је улаз откривен тек после дугог тражења, јер је био зазидан цементом и тако вешто сакривен. Осим 34 м. с. новог месинга нађено је ово оружје: 582 револвера, 9000 револверских набоја, 14.000 упаљивих капела, 15.000 упаљивих запаљача, 60.000 запаљивих капела, 250.000 бакарних паљивих запаљача, 800 чаурица од пушчаних набоја са капелама за српске пушке. Нађено оружје је предато топишском стоваришту у Београду. Колико се до сада могло утврдити: била је ова спрема у оружју и муницији пре почетка јесење офанзиве с. п. вр. и сазидана у овом подруму. Потраживања у овој ствари још нису завршена.

не поступи неће моћи да се искрца на италијанску обалу.

Исто тако поново наговештавамо да ни један српски поданик не може путовати из македонске војничке зоне ако нема зето одобрење српског конзулата у Солуну.

Прекјуче су савезничке лађе приликом претреса једног грчког брода који је ишао из Пиреје за Солун скинуле са брода једног Србина који није имао потребну исправу за путовање.

Узапљени 100.000 дин. у злату.

На истом броду са кога је скинут српски поданик без уредних исправа путовао је један богоугодни солунски Јеврејин сараф, носећи собом скромну сумицу од сто хиљада динара у злату, у намери да од Атине до Солуна заради једно 2500 драхми на разлици у курсу. Савезничке поморске власти у заштите су тих сто хиљада динара, док не извиде тачно шта се иза њих крије.

Нов водовод у Солуну.

Читаоцима је познато да су наши Савезници извели у Солуну много скупочених радова. Ових дана предузима енглеска команда подизање једног водовода у дужини од шеснајест хиљада метара, који ће довести у варош воду из места Хортач. Радовима ће руководити инжињерски капетан Греј Доналд.

РАЗНЕ ВЕСТИ

— У околини Удине у Италији утврђено је да аустриски авијатичари бацају кутије са цигаретама онеке исте квалитете се фабрикују у италијанским фабрикама. У цигаретама се налази динамит.

— Како се Немци раније хоће најбоље показати следећи јеловник из једног берлинског ресторана:

Чорба од кромпира.
Кувани кромпири.
Рагу од кромпира (са једним залогјем меса).
Салата од кромпира.
Бољачи од кукурузног брашна.
50 грама хлеба.
Кашчица масла.
И све то кошта 6-20 динара.

ХОТЕЛ Империјал

І РЕДА
У СОЛУНУ поред самога мора

Потпуно је реновиран и отворен од 25. априла т. г.

ЧИСТОЋА ЈЕ ПРИМЕРНА, СОБЕ ЕЛЕГАНТНЕ, ПОСЛУГА ТАЧНА А ЦЕНЕ КАО И УВЕК УМЕРЕНЕ.

Соиственик:

6—10 ТАШКО ЧОМИК.

Неапол Хотел „Континентал“

Препоручује се Србима као ХОТЕЛ ПРВОГА РЕДА Нарочито спуштене цене за Србе.

Хотел је у најлепшем крају — на обали морској, близу центра. Располаже великим бројем соба и модерним конфором.

5—5

МЕЂАЧКА РАДЊА

Баруха Салтиела и С. Скапа

Препоручује се својом солидном радњом. при размени свију врста новчаних вредности по дневном курсу.

СОЛУН, улица ВЕНИЗЕЛОС бр 8.

ЗУБНО ЛЕКАРСКА КЛИНИКА

ЈОВАНА Н. ХАЦИ ВАСИЛИЈА

ДОКТОР МЕДИЦИНЕ

ЈЕДИНИ ЗУБНИ ЛЕКАР КОЈИ ЈЕ ИЗУЧАВАО СПЕЦИЈАЛНО БОЛЕСТИ УСТА И ЗУБА У ПАРИЗУ.

ПРИМА ПРЕКО ЦЕЛОГ ДАНА У СВОЈОЈ КЛИНИЦИ УЛИЦА КЕЈ БР. 49.

— СОЛУН — 22—

Купујте прави и најбољи дуван и цигарете

„КАВАЛА“

из фабрике

ПАПА АНАСТАСИЈУ

СОЛУН 26—

СИНОВИ Г. Г. ЕРЕРА и К^о ЛТД.

СОЛУН

Највеће стовариште:

Позаментерије, чарапа, бижутерије, мириса, чипака, пантлика, платна, мушема. Париских артикала, женске конфекције, гвожђарије итд.

Цена утврђена.

Продаја на велико и на ситно по истој цени.

12—

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

„НЕСТОС“

Највећа на Оријенту — 500 радника.

СПЕЦИЈАЛИТЕТИ:

НЕСТОС	БИБИ	Дин.	1—
<	ГИЗБЕК	<	0-80
<	ЛАБИ	<	0-65
<	АФРОС	<	0-50

28—

Господо!

Препоручујемо Вам да пушите само

БАЛОНИКА

ЦИГАРЕТЕ

КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН

РУЈА 20 циг. 1 дин.

ПЕРФЕКЦИОН 24 < 1 <

БОГША 24 < 0-80

СПЕЦИЈАЛ 24 цигарета . . . 0-50

Специјалитети:

МИРОДАТО 24 циг.

ЛЕДИ 24 < са сл. пшквом 0-65

< 24 са плута пшквом

Дуван за луле. На продају свугде.

27—30

Пажња српској војсци

У Солуну је једина француска фирма чије је седиште у Паризу улица Лафајет бр. 126.

ОРОСДИ-БАК

Продаје све врсте конфекционе робе: одело, шешире итд. кухињско посуђе, све врсте намирница и деликатеса. Велико стовариште најбољих вина и ликера. С тога јој поклонице поверење. Услуга најсолиднија. Цене утврђене и умерене. Прима српски новац по дневном курсу.

ЦЕНТРАЛА улица Браћа Ираклија

ФИЛИЈАЛИ: улица Венизелос бр. 4 и 8, где се говори и српски.

28—

Српска берберница

БРАЋО СРБИ!

Једина српска берберница у Солуну коју држи Србин и где се српски говори јесте берберница

Ђуре Поповића,

чији је дугогодишњи рад на страни и у месту довољна препорука.

У сокаку

преко —

— пута

— хотела —

«ВГИПТА»

Моли за посету

ЂУРА ПОПОВИЋ

берберин

9—15

За српску војску, г.г. официре

и савезнике

Цигарете „СРБИЈА“

најбоље су јер су израђене од најбољег и правог дувана „Кавала“ и удешене према старим српским цигаретама у кутијама од по 24 ком. по цени: 1-40; 1—; 0-65 и 0-50 дин.

Дуван „Морава“ пакло 25 грама 0-30 дин.

Продавница у улици Коломбо

Преко пута поште Врховне Команде.

28—